

Ефект від державних підприємств в Україні

Розмір державного сектору в Україні великий

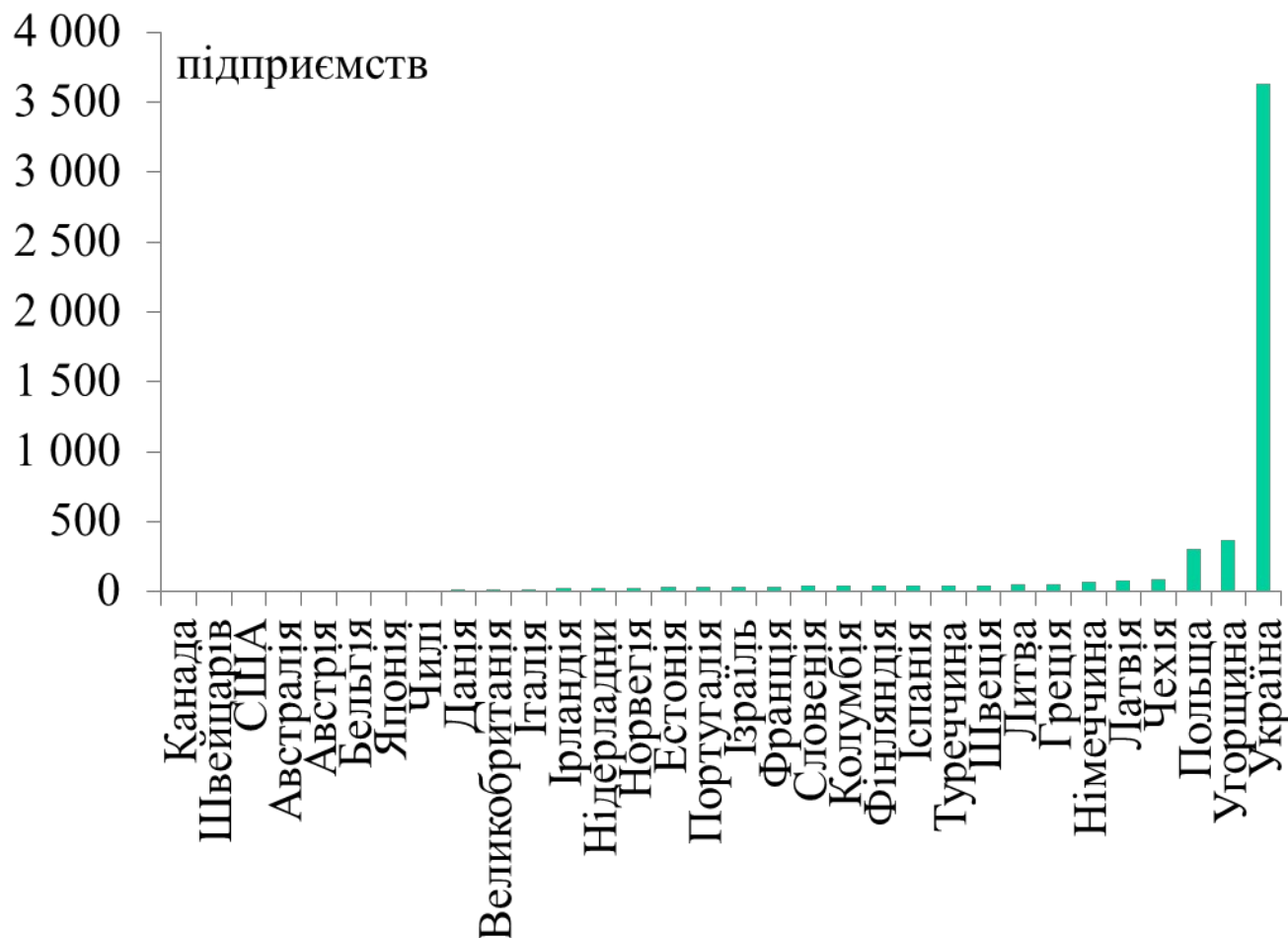

- На державних підприємствах працюють 862 тисячі працівників, що становить 11% штатних робітників в усій економіці
** дані приведено за 9 місяців 2016 року, не включають корпоратизованих підприємств*
- Загальна вартість активів державних підприємств станом на 1 жовтня 2016 року становила 1526 млрд грн. Це більше чверті вартості активів великих та середніх підприємств станом на 30 вересня 2016 року.
- На підприємствах комерційного державного сектору виробляється близько 20% ВВП

Розмір державного сектору в Україні великий

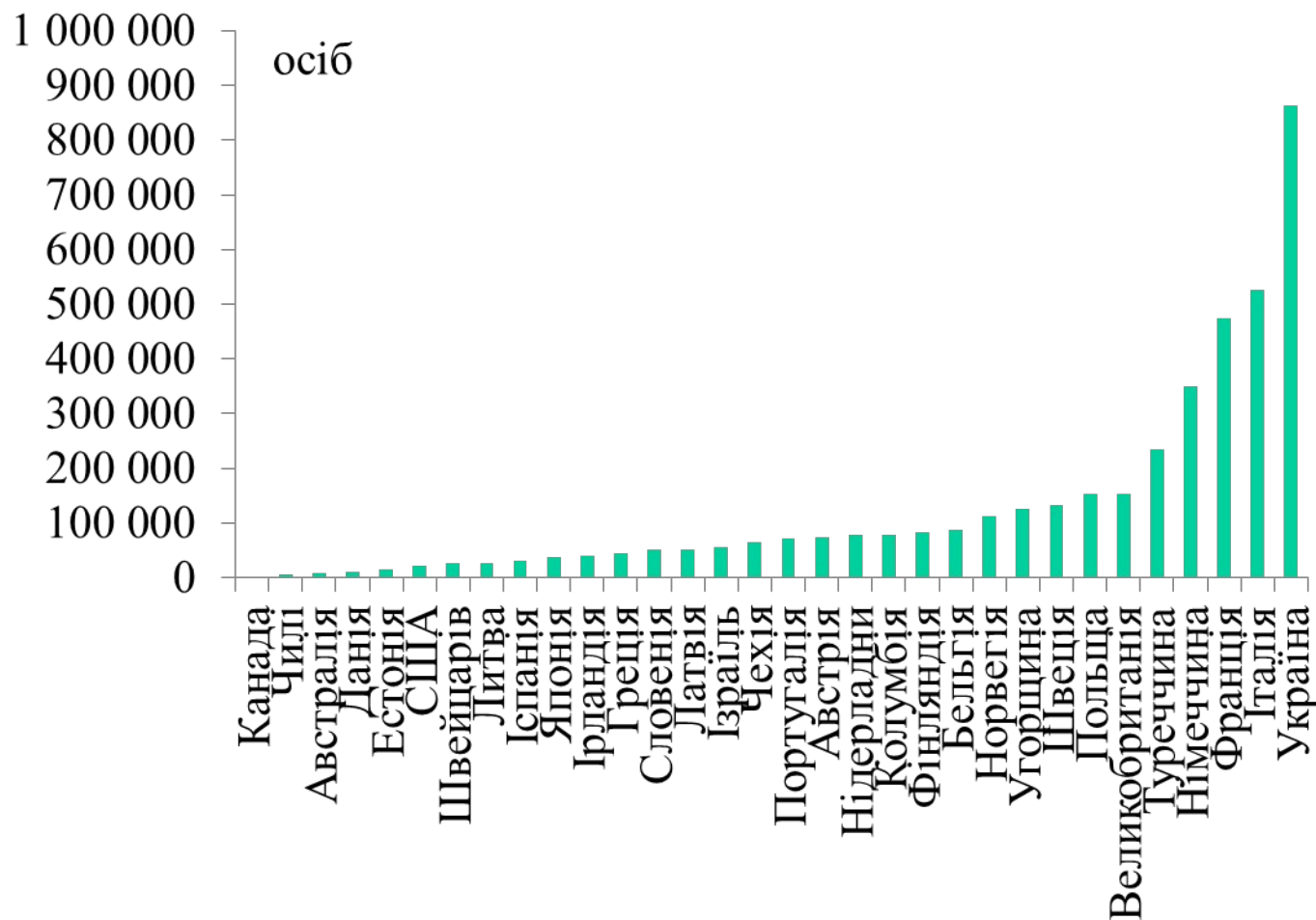
Кількість підприємств де держава володіє більшою часткою

Розмір державного сектору в Україні великий

Зайнятість на підприємствах, де держава володіє більшою часткою

Фінансові результати держпідприємств незадовільні

- Із загальної кількості держпідприємств 50% підприємств взагалі не працюють
- З тих, що працюють лише 30% прибуткові, а 70%- збиткові підприємства
- За результатами 2016 року збитки збиткових державних підприємств склали 82 млрд грн. Це трохи менше половини збитків всіх збиткових підприємств в економіці України за минулий рік.

Рівень доходів держави від держпідприємств низький 1

- **Прибутки держпідприємств, що перераховуються в бюджет низькі.** Обсяг дивідендів та частина прибутку держпідприємств, що перераховуються в бюджет становить близько 0,5% ВВП та не перевищує 0,8% вартості активів держпідприємств

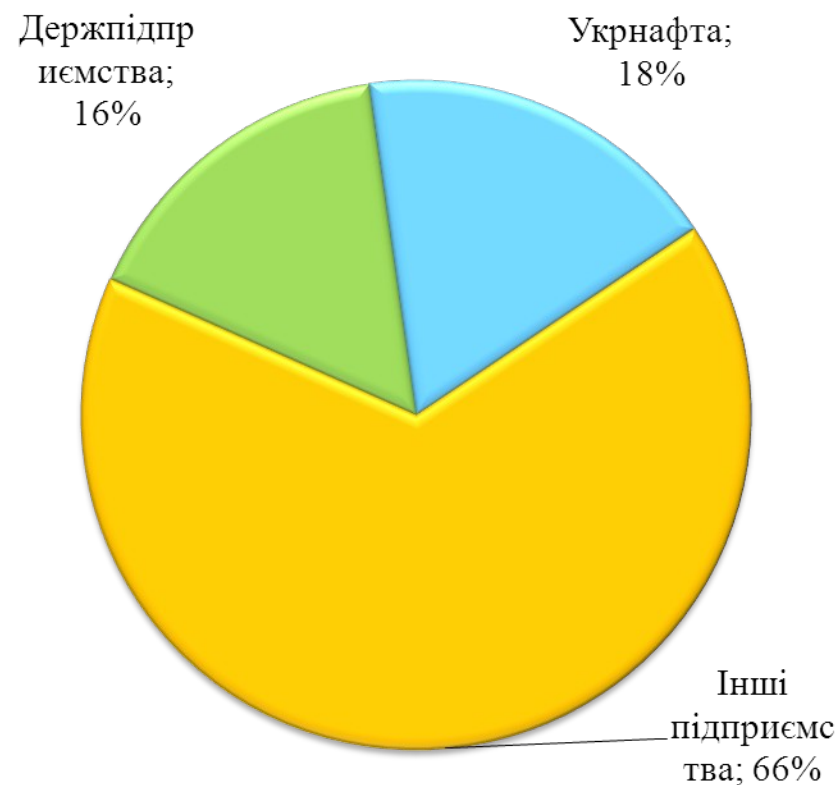

Рівень доходів держави від держпідприємств низький 2

- Держпідприємства не завжди сплачують в бюджет податки. Державні підприємства накопичують заборгованість перед бюджетом. Тільки Укрнафта заборгувала держбюджету 12,8 млрд грн (станом на 1 березня 2017 року), що становить майже 1/5 всієї заборгованості з податків та зборів перед бюджетами всіх рівнів.

Заборгованість з податків і зборів

Державні підприємства – головні герої корупційних скандалів

- Серед трьох сотен підприємств, щодо яких проводить розслідування НАБУ, 49-стосуються корупції на державних підприємствах
- Із загальної суми збитків в 85 млрд грн, що за оцінками НАБУ спричинені державі - 40% припадає саме на держпідприємства.

Державні підприємства – джерело фінансових та соціальних ризиків

- **Заборгованість із заробітної плати.** Згідно моніторингу МЕРТ щодо ефективності управління держпідприємствами, за 9 місяців 2016 року, рівень заборгованості із заробітної плати держпідприємств становив 745 млн грн. або 38% всієї заборгованості із заробітної плати в Україні станом на 1 жовтня 2016 року.
- **Умовні зобов'язання.** Незадовільний стан держпідприємств створює підстави щодо непрогнозованих витрат у вигляді виплат субсидій з бюджету, податкових пільг та рекапіталізації. На початок 2015 р загальна заборгованість 30 найбільш ризикових підприємств становила 288,8 млрд. грн (з яких 52,8 млрд. грн - надані під державні гарантії).
- **Субсидії.** За даними МВФ, сума прямих і непрямих дотацій та компенсацій збитків державним підприємствам у 2014 році сягнула майже 5% ВВП

Контроль за держпідприємствами сумнівний

МЕРТ та ФДМУ не володіють повною інформацією стосовно держпідприємств.

- **Реєстри неповні. Навіть кількість достовірно невідома**

- 6239 Кількість держпідприємств згідно ЄДРПОУ.
- 3634 кількість держпідприємств згідно єдиного моніторингу ефективності управління держпідприємств МЕРТ
- 3810 кількість держпідприємств згідно Єдиного реєстру ФДМУ

- **Не всі держпідприємства звітують.** Згідно рахункової палати в 2014 і 2015 рр взагалі не затверджували фінансові плани 40% підприємств в 2015 – 55%. Звітують про їх виконання ще менше.

- **Зведена інформація моніторингів неповна/недостовірна**

- **Внутрішній аудит не налагоджений.**

- **Зовнішнього аудиту немає.** Тільки 25 з 46 найбільших держпідприємств успішно пройшли *аудит* фінансової звітності за 2015 рік.

Ризики за сектором державних підприємств не відслідковуються

- **Заборгованість державних підприємств**
 - Навіть не гарантовані борги державних підприємств з високою долею вірогідності покриваються за рахунок бюджету
- **Недостатні інвестиції.**
 - Низька капіталізація та хронічно низькі інвестиції призводять до падіння прибутків та необхідності фінансових вливань
- **Внутрішній аудит не налагоджений.**
- **Зовнішнього аудиту немає.** Тільки 25 з 46 найбільших держпідприємств успішно пройшли *аудит* фінансової звітності за 2015 рік.

Що робити?

- Приватизація держпідприємств в галузях де присутній приватний сектор
- Підвищення ефективності управління та контролю решти держпідприємств